

LEFAPHA LA THUTO LA GAUTENG

HLAHLOBO YA MAKGAOLAKGANG

SESOTHO PUO YA LAPENG
BOEMO BO MAHARENG
(Pampiri ya Boraro)

NAKO: dihora tse 2

MATSHWAO: 80

DITAELO:

- Pampiri ena e na le dikarolo tse THARO, e leng A, B, le C tseo o tlamehang ho di araba.
 - Bala ditaelo tsa karolo e nngwe le e nngwe.
 - Ho karolo C kgetha buka e le NNGWE feela eo o e badileng, ***Bokgeleke ba Basotho kapa Pelong ya ka.***
 - Kgetha potso e le NNGWE feela bukeng eo o e badileng.
-

KAROLO YA A
MOQOQO

POTSO 1

Ngola moqoqo ka se le SENG sa dihlooho tse latelang. Bolelele ba moqoqo bo se fete LEQEPHE LE HALOFO. (Mantswe a be pakeng tsa 250 – 350)

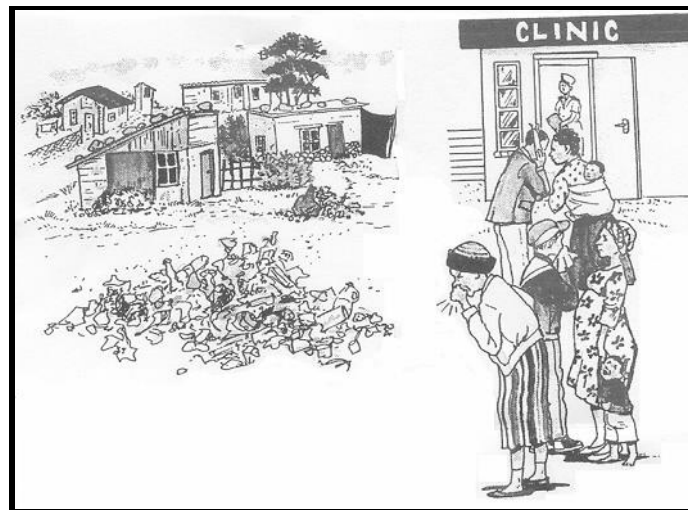
- 1.1 Barutwana ha ba sa na thahasello dithutong tsa bona.
- 1.2 Manyalo a kajeno a hloka lerato, botshepehi le boitelo. Tse ding tsa diketso manyalong di susumetsa banyalani tlhalanong. Ngola moqoqo o itshetlehile hodima sehlooho sena: **Lenyalo le lokela ho fediswa.**
- 1.3 Boetapele ke mosebetsi o boima, o hlokang boitelo, mamello le kelello e tjhatsi. Ngola moqoqo ka sehlooho sena: **Ha nka ba moetapele wa naha.**
- 1.4 E ne e le mafelo a kgwedi, ka Labohlano bosiu, re le tseleng e lebang hae ha mapolesa a tla re tshwara ... Qetella ditaba tse ka hodimo o nto iqapela sehlooho bakeng sa moqoqo wa hao.

- 1.5 Lekola setshwantsho sena o ntano ngola moqoqo ka sehlooho sena:
Botlokotsebe naheng ya rona.

Sediba: E. N. Malebe le ba bang.

- 1.6 Shebisisa setshwantsho se latelang o nto ngola moqoqo ka sehlooho sena:
Mmuso wa rona o sebetsa ka thata ho kgotsofatsa setjhaba.

Sediba kereiti ya 8 – Dube

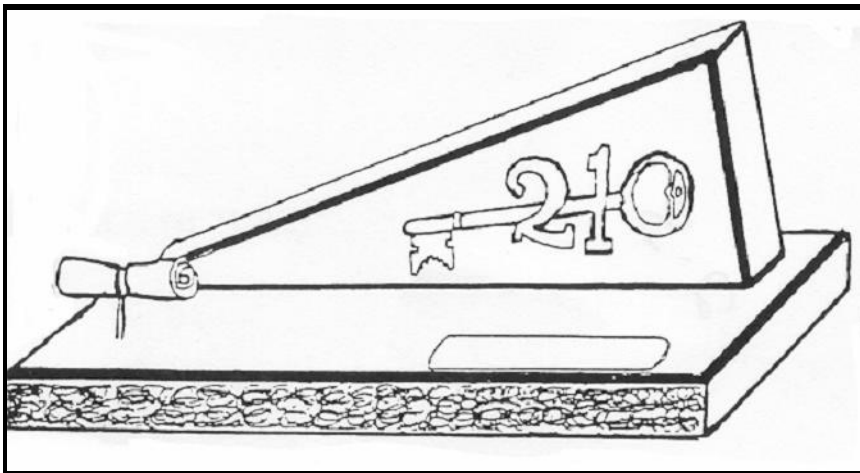
MATSHWAO A KAROLO YAA: 1x30= [30]

KAROLO YA B
DITEMA

POTSO 2

Kgetha lengolo le le LENG kapa tema e le NNGWE ho tse botsitsweng. Bolelele bo se fete LEQEPHE ha ho ballwa hlooho le qetelo.

- 2.1 Ngolla mosuwehlooho wa sekolo sa heno **lengolo** o mo kope tumello ya ho sebedisa mabala a dipapadi matsatsing a phomolo.
- 2.2 Ngola **lengolo la boitsebiso (CV)** ka tse latelang: dintlha ka wena, seo o ithutetseng sona, boiphihlelo ba hao mosebetsing, mesebetsi ya tlatsetso le bopaki (batho ba o tsebang).
- 2.3 Sebedisa setshwantsho sena ho **memela** motswalle wa hao moketjaneng o mabapi le sona.

1X15= (15)

POTSO 3

Kgetha tema e le NNGWE feela, bolelele ba yona bo se fete LEQEPHE.

- 3.1 Sekolo sa heno se tjametswe ke mathata a tsa thuto. Tsebisa batswadi ka kopano ya tshohanyetso e tla tshwarwa. O se le bale **lenanetsamaiso**.
- 3.2 Ngolla ba lekgotla la tlhokomelo ya diphoofolo (SPCA) **memorantamo** oo ho wona o tletlebang ka tlhekefetso / dipolao tse nyarosang tsa dintja.
- 3.3 Matsatsing a phomolo a mariha o tla etelwa ke motswalle ya tswang mose. E tla be e le kgetlo la pele a etela Afrika-Borwa. Ngola **tayari** ya matsatsi a mahlano, o hlalose hore o ikemiseditse ho mo thabisa jwang.

1 x 15= (15)

MATSHWAO A KAROLO YA B: [30]

**KAROLO YA C
TSA SETSO**

POTSO 4

Bokgeleke ba Basotho – R. Moeketsi

4.1 Bala o nto araba dipotso:

Dithoko tsa marena a Basotho

E ne e le tlwaelo hore morena a ithoke ha sebaka se hlahile, a rokwe ke e mong kapa ba bang ba kgethetsweng ho ba diroki tsa moreneng ka baka la tsebo le bokgoni ba bona ho phafa ba bkelwang ke tlotlo. E ne e le mosebetsi wa seroki sa moreneng ha ho etellwa morena pele, mohlomong ha a eya kgotla, ka dithoko tse tshwanetseng. Mona seroki se atisa ho qala ka ho bolela eo a mo rokang, a be a bolele le batswadi kapa baholohob ba hae le moo ba hlahang teng. Sena se hopotsa ya rokwang hore baholoholo ba hae e ne e le batho ba hlomphehang setjhabeng, mme se mo kgothalletsa ho ba futsa ka diketso le dipolelo tsa hae. Kgubung ya ditaba he ke moo momamedi a utlwang hore morena o rokelwang. Seroki se tla tsebisa ka diketsahalo tsa bohlokwa; se hlahise ditletlebo le dikopo tsa morena ho setjhaba sa hae; se hlahise le tsona dipelaelo tsa setjhaba, kapa se bolele dithoholetso le thoriso ka tseo morena a thabisitseng setjhaba ka tsona. Mantswe a seroki a ho qetela a atisa ho sa hlake hantle hobane jwale o se a thenthetsa, a tlala, maikutlo a phahame.

- 4.1.1 Fana ka mefuta e MENE ya dithoko o be o e hlalose. (8)
- 4.1.2 Fana ka sebopeho sa thoko. (3)
- 4.1.3 Kodiamalla e fapane jwang le dithoko tse ding? (2)
- 4.1.4 Hlahisa mefuta ya masapo e sebediswang e le ditaola. (4)
- 4.1.5 Seboko se fapane jwang ho thoko? Hlalosa. (2)
- 4.1.6 Difela keng? (1)

[20]

KAPA

- 4.2 4.2.1 Fana ka matshwao a maele, ebe letshwaong ka leng o fana ka mohlala. (10)
- 4.2.2 Qoqa ka difela o bontsha hore di fapane jwang ho dithoko. (10)

[20]

**POTSO 5
MEQOQO**

Pelong ya ka – S.M. Mofokeng

5.1 Bala temana e latelang o tsebe ho araba dipotso.

Empa le hara dimela ho ntse ho le teng tse qetwang ke botswa, tse sa tsebenng ho itshebeletsa, tse ikemiseditseng ho phela ka bonokwane le bohloa. Ditlohela tse ding di mele, mme e re ha tseo di hotse hantle, tsona di fihle di mele hodima tsona, metso ya tsona e kene kutung ya tseo tse ding mme di anye dijo tsohle tse monngwang mobung ke metso ya dimela tseo tse ding, qetellong di be di di bolaye. Hoba le hara dimela taba ya ho lwantshana, ho leka ho fedisana, e kgolo. Ha o kena hara moru, o shebisisa hantle, o tla fumana hore le ha ho thotse jwalo, ntwala e kgolo. Tse ding di bolaya tse ding jwalo ka ha re qeta ho bolela, tse ding di ithata ka tse ding di sa di bolaye, di mpa di hopotse hodimo kganyeng; tse ding di hwa hodima tse ding ka meutlwa. Tse ding di se di ithutile nnete eo batho ba bangata, le ditjhaba tse ngata di eso e eellwe, e leng nnete ya hore ho thusana ho molemo ho feta ho lwantshana. Se seng sa dimela se fa se seng hoo se nang le hona, mme se fuwang le sona se fa mofi seo a se hlokanng. Di iphelela jwalo ka kgotso. Bohla le bo tsotelang!

- 5.1.1 Mongodi o re dimela di a phela empa e seng jwalo ka batho. Hlalosa hona ka ho di bapisa le batho. O hlahise dintlha tse NNE. (4)
- 5.1.2 Dimela di iketsetsa dijo jwang? Hlalosa. (3)
- 5.1.3 Mongodi o re dimela tse ding di qetwa ke botswa, ha di tsebe ho itshebeletsa. Ebe dimela tse di phela jwang? (4)
- 5.1.4 Fana ka mesebetsi e MENE ya dimela, e tlang thabo bophelong ba rona. (4)
- 5.1.5 Hobaneng re rorisa Ramasedi ka ho re fa dimela? Fana ka ntlha tse THARO feela. (3)
- 5.1.6 Dimela di ata jwang? (2)
- [20]**

KAPA

5.2 Sebedisa meqoqo e latelang ho fana ha maikutlo a mongodi a mabapi le bophelo ka kakaretso.

- 5.2.1 Nako
5.2.2 Phetoho
5.2.3 Hlahlobo
5.2.4 Dimela

MATSHWAO A KAROLO YA C: [20]

MATSHWAO KAOFELA: 80